

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-195

21.3.2023

Fremtind Forsikring AS

Rettshjelp

Ikke rettshjelp inkludert i forsikring for bygård – fal. § 2-1.

Sikrede tegnet i 2016 forsikring på sin bygård som besto av både næringsdel, utleieleiligheter og sikredes egen leilighet. I 2021 oppstod det tvist mellom sikrede som utleier og leietaker av næringsdelen av bygården. Sikrede søkte om rettshjelpdekning for tvisten. Foretaket avsto med henvisning til at sikrede ikke hadde tegnet rettshjelpsforsikring. Sikrede var ukjent med dette og anførte at foretaket hadde brutt sin informasjonsplikt ved tegning, jf. fal. § 2-1. Nemnda tok ikke stilling til om foretaket hadde brutt informasjonsplikten da de kom til at sikrede ikke hadde dokumentert at han hadde lidt noe tap. Dette da foretaket ikke hadde noen alternative dekningsformer som ville inkludert rettshjelp, samt at sikrede heller ikke hadde dokumentert at han kunne fått tegnet bygningsforsikring med rettshjelpdekning i et annet foretak.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om rettshjelpdekning og spørsmål om foretaket har brutt sin informasjonsplikt ved tegning, jf. fal. § 2-1.

Sikrede eier en bygård bestående av en næringsdel på bakkeplan som var utleid til restaurantvirksomhet, samt tre leiligheter i andre etasje. Sikrede benytter selv den ene leiligheten som sin bolig og leier ut de to andre.

I 2021 oppstod det tvist mellom sikrede og leietakeren i bygårdens næringsdel. Sikrede søkte 11.2.22 om rettshjelpdekning for tvisten, men foretaket avsto 17.2.22 dekning med henvisning til at det ikke var tegnet rettshjelpsforsikring. Sikrede var ukjent med at han ikke hadde rettshjelp inkludert i forsikringen og anførte å ha krav på dette som følge av foretakets brudd på informasjonsplikten ved tegning, jf. fal. § 2-1.

Sikrede tegnet første gang forsikring i foretaket i 2016. Det er fremlagt lite informasjon vedrørende tegningssituasjonen, utover at foretaket har opplyst at det ved tegning mottok informasjon om bygningen gjennom takstrapport. Sikrede tegnet forsikring for "Boligbygg borettslag og sameie". Av forsikringsbeviset fremgikk det at dette var en standardforsikring. I forsikringsbeviset fremgikk intet om rettshjelp, verken at dette var inkludert, eller at dette kunne tegnes som en tilleggsdekning. Sist i forsikringsbeviset fremgikk kun at "Vi tilbyr flere varianter av de fleste forsikringene våre. Har du spørsmål til alternative forsikringer, ta kontakt med din forsikringskontakt".

Sikrede krever dekning for utgifter til rettshjelp og anfører at foretaket er ansvarlig for brudd på informasjonsplikten ved tegning, jf. fal. § 2-1. Sikrede hadde klart behov for slik tilleggsdekning for rettshjelp fordi det er påregnelig at eier av en bygård i en utleierolle vil kunne komme i konflikt med eventuelle leietakere. Det var uaktsomt av foretaket ikke å informere om slik dekning. Foretaket viser til FinKN 2012-091, men den gjaldt rettshjelpsforsikring for næringsdrivende, mens

sikrede eier bygården som privatperson. Sikrede viser til FinKN 2015-327 som mer relevant. Her la nemnda til grunn at rettshjelpforsikring skulle vært inkludert i sameiers bygningsforsikring. Dette må gjelde også i dag. I likhet med FinKN 2015-327 er rettshjelp som mulig tilleggsdekning ikke nevnt i forsikringsbeviset overhodet. Det er ikke tilstrekkelig i forhold til § 2-1 at det er opplyst om alternative dekninger på s. 31 i forsikringsbeviset, og denne informasjonen kan heller ikke gi grunnlag for noen reklamasjonsplikt for manglende rettshjelpforsikring for sikrede.

Sikrede viser også til FinKN 2012-480 hvor nemnda under tvil kom til at foretaket ikke hadde brutt informasjonsplikten da nemnda manglet grunnlag for å imøtegå opplysninger om hvorvidt rettshjelpdekning for sameier var å anse som vanlig eller ikke. Nemnda har imidlertid senere (FinKN 2015-327) kommet til at rettshjelpdekning er relativt vanlig for sameier. Nemndspraksis tilsier følgelig at rettshjelpdekning også i sikredes tilfelle må anses så vanlig at manglende opplysning om tilleggsdekningen tilsier uaktsomhet på foretakets hånd, jf. fal. 2-1.

Foretaket har også en rådgivningsplikt overfor sikrede som utløses av "kundens behov slik det presenteres for foretaket", jf. NOU 1987:24, s. 51. Foretaket har plikt til å gi forsvarlig rådgivning om aktuelle dekninger på avtaletidspunktet ut ifra den informasjonen som sikrede gir. Foretaket har vist til at bygningens alder og tilstand gjorde det lite aktuelt å tilby sikrede toppdekning. Dekning for skader eller uhell på selve bygningsmassen utgjør imidlertid bare ett av flere behov sikrede presenterte for foretaket ved tegning. Foretaket var kjent med at sikrede skulle leie ut lokalene, noe som tilsier et sammensatt behov for dekning. Foretaket burde tilbudt og rådet sikrede til å tegne toppdekning, eventuelt kun rettshjelp som tilleggsdekning.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og bestrider at det har brutt informasjonsplikten ved tegning.

Sikrede har tegnet en standardforsikring for borettslag og sameier. Denne dekningen inneholder ikke en rettshjelpsdekning. Toppdekning for borettslag og sameier inneholder rettshjelpforsikring, men denne dekningen var ikke aktuell for sikrede pga. byggets alder og tilstand. På grunn av virksomheten i bygget kunne det vært forsikret som næringsbygg, men forsikring for næringsbygg inneholder ikke rettshjelpsdekning.

Det er ikke dokumentert at sikrede i forbindelse med tegning av forsikringen presenterte et særskilt behov eller ønske om rettshjelpsdekning. Foretaket har derfor ikke brutt informasjonsplikten, og et mulig brudd er uansett ikke uaktsomt.

Finansklagenemnda har i en rekke avgjørelser lagt vekt på at sikrede har en plikt til å sette seg inn i forsikringsbeviset, og til å reklamere dersom man mener det er noe feil ved avtalen. Opprinnelig tegning av dekningen ble gjort i 2016. Sikrede har ikke reklamert til foretaket vedrørende det forhold at rettshjelp ikke var inkludert i dekningen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for sikredes utgifter til rettshjelp pga. brudd på informasjonsplikten i fal. § 2-1 slik bestemmelsen lød før 1.7.22.

Ifølge fal. § 2-1 har foretaket bl.a. plikt til å informere om tilleggsdekninger som det tilbyr. Begrepet "tilleggsdekning" er ikke definert i lovteksten og heller ikke omtalt i forarbeidene. Nemnda mener det er naturlig å tolke "tillegg" slik at forsikringen ikke selges som et selvstendig produkt, men markedsføres som et "tillegg" til andre forsikringsprodukter. Nemnda forstår saken slik at rettshjelpforsikring ikke selges alene, men i tilknytning til andre typer forsikring som f.eks. bygningsforsikring. I så fall er det i utgangspunktet brudd på informasjonsplikten at det ikke er informert om muligheten til å tegne bygningsforsikring med rettshjelpdekning, jf. FinKN 2015-327.

Nemnda behøver likevel ikke ta stilling til om foretaket har noe ansvar for dette fordi sikrede ikke har dokumentert at han har lidd noe tap pga. bruddet.

Foretaket har forklart at sikrede som alternativ kunne ha tegnet forsikring for næringsbygg, men heller ikke denne forsikringen inkluderer rettshjelpdekning.

Foretaket har videre forklart at det tilbyr Topp Bygningsforsikring som inkluderer rettshjelpdekning, men at denne forsikringen ikke var aktuell for sikrede pga. bygningens alder og tilstand. Hvilken dekning et selskap vil tilby for forskjellige risikogrupper er et forretningsmessig spørsmål som nemnda ikke kan overprøve såfremt avslaget er innenfor reglene om kontraheringsplikt. Hvis foretaket mener risiko knyttet til alder og tilstand er for høy for en viss type forsikring, kan ikke sikrede forlange denne dekningen. Rettshjelpdekning er en aksessorisk dekning som ikke selges separat, og foretaket hadde derfor ikke hadde noen alternative dekningsformer som ville inkludert rettshjelp for sikrede. Sikrede har ikke fremlagt dokumentasjon på at han kunne få tegnet bygningsforsikring med rettshjelpdekning i annet foretak. Det er derfor ikke sannsynliggjort at den manglende informasjonen har påført sikrede et tap.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).